

De Clercqstraat 83

De Schoenmaker

Tot aan het laatste kwart van de 19de eeuw was er nog geen Leidsebuurt, maar wel de Veenpolder. Geen bebouwing, maar wel grond die in gebruik was voor met name tuinderijen. Een en ander doorsneden met vele slootjes, want het was een nat gebied. De naam Veenpolder zegt dan ook genoeg.

De Haarlemse bevolking kende in de periode na 1870 een sterke groei door meer werkgelegenheid. Daardoor ontstond een groot tekort aan woningen, vooral arbeiderswoningen. Specifieke bouw daarvan kwam pas na 1875 een beetje van de grond door het ontstaan van woningbouwverenigingen en – coöperaties. Daarvoor woonden arbeiders vooral in de oude binnenstad en veelal onder erbarmelijke omstandigheden. Kleine vervallen bedompte huisjes met vaak één kamer, geen schoon drinkwater of een riolering; ellende.

Na de woningwet in 1901 kon de gemeente meer doen om de woonomstandigheden te verbeteren

In de oude stad was geen ruimte meer en Haarlem breidde uit met nieuwe wijken buiten de voormalige stadsmuren waardoor onder andere de Leidsebuurt ontstond.

Coöperatieve bouwverenigingen, particulieren, de gemeente en woningbouwcoöperaties hebben hun stempel gedrukt op de Leidsebuurt. Coöperatieve bouwverenigingen waren er om de positie van de arbeider te verbeteren. Het was daarbij de bedoeling dat de nieuwe woningen eigendom zouden worden van de leden tevens bewoners. Wekelijks werd daarvoor een bedrag betaald totdat de woning was afbetaald. De vereniging *De Voorzorg van 1886* bouwde in de Clercqstraat. Woningbouwcoöperaties zoals *Patrimonium* bouwden ook arbeiderswoningen, maar dan voor de verhuur niet om ze in eigendom te doen overgaan aan de bewoners.

Daar waar veel mensen komen wonen zoals in de Leidsebuurt ontstaan ook buurtwinkels. Een vandaag de dag nog steeds bekende naam is schoenenwinkelier Uit(t)enbogaard (met dubbel t of enkel t). Op de Clercqstraat 83 had hij vanaf 1899 zijn herstellwerkplaats en winkel. Daarvoor werd op dit adres groenten en fruit verkocht en zat er een bakker en een melkboer. Jaren later had de familie Uit(t)enbogaard ook een schoenenwinkel in de Oranjeboomstraat 113.

Op de gevelsteen boven de voordeur van de voormalige schoenmakerij zie je een schoenmaker afgebeeld die aan het werk is. De hamer heeft hij in zijn hand. Aan de wand zitten achter een lat verschillende maten schoenzolen. Boven de afbeelding is het jaartal 1899 zichtbaar.

De straat is vernoemd naar Carel de Clercq (1832-1882). Daarmee eerden de bouwverenigingen hem en zijn gelijknamige zoon voor hun medewerking voor het tot stand komen van de werkmanswoningen in deze buurt.

Bron: Wikipedia (CC-BY-SA Licentie)

Archief Stichting Geveltekens Vereniging Haarlem